

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ vsakega prvot in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Narodna in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 7.

V Ljubljani, 4. aprila 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

Novi dunajski župan Gröbl je prisegel in prevzel svoje poslovanje. Gröbl je liberalec, ali vendar je njegova volitev izvolitev bila nekako zmaga krščanstva. Liberalci bi bili radi imeli za župana sedanjega prvega podžupana dr. Richterja. To je pa vzbudilo veliko nevoljo mej krščanskim prebivalstvom, ker je dr. Richter tedaj bil še brezverec. Izstopil je bil pred več leti iz katoliške cerkve, da se je odločil z nekimi mislimi. Prispevati se je tedaj star, da pristopi v katoliško cerkev in je bil dal oboje čisto izreči, da bi se dosegel županstvo, ali krščanski prebivalci niso marali za župana morda, ki je le jedino zaradi čisto plačanega županskega mesta vstopil v katoliško cerkev. Nevolja je bila tako velika po Dunaju, da so liberalci sami spoznali, da s to kandidaturom ne pojde in da je dr. Richter sam se odpovedal in volili so dr. Gröbla. Izid te volitve je pač dokaz, kako mogočno je te krščanstvo na Dunaji. — Na Dunaji je bil minoli teden shod avstrijske socijalistične delavske stranke. Na tem shodu se je govorilo slasti o razširjenju volilne pravice in pa skrajšanje delavskega časa po tovarnah in rudnikih. Shod se je izjavil, da s vladno predlogo o razširjenju volilne pravice ni zadovoljen in da zahteva občno in jednako volilno pravico. Predlagali so nekateri, da bi delavci s silo poskusili občno volilno pravico doseči. Po vseh tovarnah in rudnikih naj bi ustavili delo, da bi podjetniki sami bili privoljeni priganjati, da se delavske zahteve izpolnijo. Večina se je pa izjavila, da priznava, da bi to bilo dobro sredstvo, da pa sedaj ni izvedljivo. Treba je torej delavce še bolj pridobiti za to stvar.

Med Mladočehi na Češkem so že velike zmešnjave. Ker sami ne morejo doseči nobenega vspeha, so nekateri mladočeški listi začeli priporočati zvezo s Poljaki in Mažari. To je vzbudilo mej krajnimi mladočeskimi življenji veliko nevoljo in so začeli ruvati proti glavnemu vodstvu. Sklicujejo shode, na katerih priporo-

čajo narodu, da naj popusti glavne sedanje mladočeške voditelje, ker jih le sleparijo in začno skrajni upor proti vladi. Nehajo naj plačevati davke in češki mladeniči naj nikar ne prihajajo na vojaške nabore. Obžalovati je pač, da se ljudje dajo na takimi govori slepariti. Bati se je namreč, da bode konec temu brezvestnemu hujšanju te, da se raztegne izjemno stanje še na več obrov in se se kaj zapeljancev zapre. Dobrega sadu take postopanje gotovo ne bode rodilo.

Razsodni imeli so shod v Levornu in bi bili radi dosegli kako združenje vseh treh strank, pa ni šlo, ker so Starorusini ugovarjali, da bi sploh Rusini bili svoj narod in zahtevali popolno spojenje z ruskim narodom.

Dne 19. marca umrl je v Turinu znani ogrski punar *Ludovik Košut*. Pokojnik je bil sin slovaških starišev ali je bil mažarski vzgojen. Zgodaj je začel politično delovanje in razširjati nevarne liberalne ideje po Ogrski. Posebno se je pa pokazal leta 1848., ko je pripravil narod, da se je spuntal zoper svojega vladarja. Na Košutov predlog so tedaj odstranili Ogrski avstrijskega cesarja od mažarskega prestola. Košut je bil tedaj nemejen gospodar na Ogrskem. Njegova sreča ni bila dolga. Prišli so Rusi Avstriji na pomoč in Ogrji so se morali udati. Košut je bežal v Turčijo in od tistega časa se ni več povrnil v svojo domovino, kjer je v tem bil tudi obsojen na smrt. Potikal se je po svetu. V Angliji, Ameriki in Italiji je nabiral denarje, da zopet spunta Ogrsko in iskal je tu pomoči proti Avstriji. Njegovi nameni se pa niso posrečili. Moral je sam naposled se pomiriti in je živel v Turinu na stare leta. Semtertja je pisal kako pismo svojim prijateljem na Ogrsko in jih nagovarjal, da naj se drže njegovih načel. Bil je pa kot protestant velik nasprotnik katoliški veri in je to še zadnje dni svojega življenja pokazal, ko je pisaril pisma svojim privržencem na Ogrsko, da naj podpirajo vladno cerkvi sovražno politiko. Smrt Košutova

je jako vznemirila duhove na Ogrskem. Obe zbornici državnega zbora sta izjavili svoje sožalje nad smrtjo velicega domoljuba. Razobešale so se povsod črne zastave. Kdor je ni hotel razobesiti, so mu pa okna pobili. Celo na državna poslopja so divjali in razni rogovileži razobesili črne zastave. Razgrajalci so prisilili, da so gledališča morala prenehati s predstavami. Na stroške Budimpešte pripeljali so naposled Košutovo truplo iz Turina na Ogrsko in ga tako slovesno pokopali, kakor se niso nobenega Ogra. To proslavljanje očitnega nasprotnika vladarske rodbine že presega vse meje. V visjih krogih na Dunaju ti dogodki pač niso napravili dobrega vtisa. Seveda zabraniti se pa tako počenjanje ne more lahko, ker imajo Ogrji svojo vlado.

Srbski bivši kralj Milan se je popolnoma spravil s svojo soprogo. Cerkvena sinoda je izjavila, da ločitev kraljevega zakona ni bila veljavna, ker se ni vršila po določbah pravoslavne cerkve. Metropolit je bil namreč sam razvezal zakon, ne da bi bil vprašal za to druge škofo. —

V **Rumuniji** liberalna stranka ruje proti vladi in kralju in jo pri tem najbrž podpira Rusija, kateri ni prav, da v Rumuniji vlada katoliški kralj.

Mej **Bolgarijo** in Turčijo je nastalo hudo naprotje, ker je turška vlada v Makedoniji zapela nekaj bolgarskih šol. Upati je pa, da se stvar ugodno poravnava, ker turška vlada misli dovoliti, da se zaprte šole zopet odpro.

Na **Grškem** zaprli so dva poslanca, ker se je zvedelo, da sta načelnika roparjev. Kaj takega je pač le na Grškem mogoče.

Odkar se je sklenila trgovska pogodba mej **Nemčijo in Rusijo**, so je evropski položaj precej premenil. Govori se o prijateljstvu mej Avstrijo, Nemčijo in Rusijo. Taka zveza bi imela namen varovati evropski mir, poleg tega pa po možnosti zajezovati anarhizem. Za Francijo pa v Rusiji niso več tako navdušeni, ko vidijo, da je v tej državi središče anarhizma.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Dne 13. marca umrl je pri romarski cerkvi sv. Lucije na Skarutini g. Blaž Justin, blag in ponižen duhovnik, ki naj v miru počiva. — V Dolu umrl je ter bil na veliko soboto pokopan ondodni župnik g. J. Jarc, ki je mnogo let vestno opravljal službo duhovnega pastirja, za kar naj mu bodi plačnik nebeški Pastir! — Vsled neprevidnosti obstrelil je dne 6. marca M. Podvis iz Spod. Pirnič 36letnega delavca Antona Cedičnika, ki je moral v Ljubljano v bolnišnico. — Gorelo je 10. marca v Ravnah pri Topolu; pogorela je hiša Helene Anžlokar. — Dne 16. t. m. so ljubljanski knezof v mašnika posvetili franciskana P. Lamberta Golovskega, ki je slovesno novo mašo pel na velikonočni ponedeljek v Samoboru na Hrvatskem. — 9. t. m. umrl je Henrik baron Gagern, posestnik grajsčine Mokrice na Dolenjskem. Pokojnik je bil zelo spoštovan. — Iz St. Jošta: Dne 26. svečana t. l. se je v tej občini izvolilo novo zastopništvo v občinski odbor. Dne 5. susea t. l. so odborniki izvolili za župana Jan. Dolinarja iz St. Jošta, ki je v zadovoljnost vseh občanov sedaj že tretjič izvoljen. Svetovalci so: J. Buh iz Butajнове, Ant. Tomic in Matej Košir iz St. Jošta. Odborniki: č. g. G. Šifrer, župnik; Mart. Sečnik z Butajнове, J. Terček iz Smrečja, Gregor Sedej iz Planine, Jurij Osredkar iz St. Jošta, Ant. Skvarča iz Butajнове, Anton Cankar iz Smrečja, Mart. Osredkar, Jan. Gerdodolnik in Ant. Samotorčan iz St. Jošta. — Vsled opeklin nmrla je na Zg. Veternem pri Tržiču gospodinja Zveglja. Kurila je kotel, pa se ji je obleka vžgala. Zapustila je sedem nedoraslih otrok. Uboga žena! — Vtonila je 11. marca 5 let stara hči Lovrenca Malavašiča v jarku pri Vrhniki. — V Ljubljani je umrla 20. marca gospa Marija Murnikova, znana blaga, krščanska žena, posebno vneta za reveže in za ubogo mladino.

Bog ji v nebesih plačuj stotero! — Novo kapelico lurske Matere božje napravil je v Trnovem v Ljubljani posestnik Fr. Rozman, kar je obljubil pred nekaj leti v hudi bolezn. 19. marca blagoslovil je lično kapelico trnovski gospod župnik. — Izmed 840 mladeničev, ki so prišli iz ljubljanske okolice na nabor je bilo potrjenih 310: najvišji med vsemi je bil France Hodnik doma z Vrhnike, ki meri 193 cm. — S Poljankega se nam piše: Dne 17. marca zvečer je prišel k gostilničarju in trgovcu Jelovčan-u v Gor. vasi človek ter naročil gospodinji, naj napravi kave. Med tem pa je na bodi len potegnil dve vreči lepe moke iz veže, zunaj je zvezal obe vreči ter zadel težo na rame in odšel. A sprevidel je kmalu, da si je nalozil pretežak tovor, ker je čez pet minut odločil jedno vrečo ter le drugo nesel domov. Gostilničar je seveda kmalu pogrešil vreči, poslal je ljudi za tatom, kateri so ga z vrečo moke dohiteli blizu njegovega doma. Tat dejanja ni tajil. Orožniki pa so mu poskrbeli varno spremstvo in zavetje, kjer bode vsejedno jedel »cmoke«, če tudi ni moke domov prinesel. Imel bode v ječi čas premišljevanja, da preveč po ceni dobivati moko tudi ni vselej dobro. — Na Homcu so pretečeni mesec dobili novega župnika v osebi čast. gosp. Val. Bernika. V ta namen so postavili mnogo mlajev, slavolokov z jako primernimi napisi in trobojnicami, za kar se je posebno trudil ondodni organist g. Leopold Gostič. Topiči so pokali na Homcu, v Preserju in v sosednjih Radomljah. Sprejem je bil veličasten. Iz Moravc so z Vrhpolja odhajajočega gospoda spremili na novo mesto: preč. gosp. dekan K. Kajdič, čast. gosp. kaplan A. Česenj, gospod nadučitelj J. Toman, g. učitelj Fr. Razpolnik, moravski župan in še nekateri drugi mošje. Na mnoga leta! — Veliko soboto pogorela je v Črni nad Kamnikom tovarna

juda Rotha z Dunaja. — Umrli je in bila 27. marca pokopana na pokopališče v Stari Loki gospa Katarina Sušnikova, po domače »Kronbirtova« iz Škofje Loke, ki je zadnja leta živela v Selcih pri sinu in kanoniku g. Jan. Sušniku. Rajna je bila dobra, spostovana krščanska žena, skrbna mati revežem. Naj v miru počiva! — Za župnika v Kranjsko goro je imenovan č. g. Anton Zlogar, dosedaj duhovni pastir v kaznilnici v Ljubljani, za župnijo Sv. Marjete pa č. g. župnik A. Zaman. — Gorenjski volilci iz radoliškega okraja so podpisali in poslali zaupnico svojemu državn. poslancu grofu Hohenwartu, zato ker so poprej nekateri liberalci skrpali neko nezaupnico ter zanjo vlovili tudi nekaj podpisov gorenjskih volilcev. Celo neko žensko so podpisali liberalci, ker jim je manjkalo — mož. — Taki možje so liberalci! — Na Gorenjskem snujejo novo katol. politično društvo za Gorenjsko. Bog daj, da bi se prav kmalu oanovalo! — Na Visokem pri Kranju so zaprli Fr. Štefeta, ker je ponarejal nove desetice. — Cigani so 23. marca po noči ukradli posestniku J. Severju v Vižmarjih dva konja, cenjena na 300 gld. — Družba sv. Cirila in Metoda je izdala lepo knjižico: »Igre in pesmi za otroška zabavišča« in ljudske šole, kakor navlašč za otroke, ki radi pojo. — Za župana Zgornje Šiške je bil 22. marca izvoljen posestnik Janez Florjančič iz Dravlj. — Sirarnica v Rovtuh začne ta mesec delovati; v ondotni drevesnici bodo zopet letos nasadili 3000 mladih drevesc. — V Srednji vasi v Bohinju so dobili nov lep božji grob, katerega je izdelal g. M. Koželj iz Kamnika. — V Radečah pri Zidanem mostu prav pridno gradé novi most. — Občinski odbor pri sv. Gregorju je sklenil, da se morajo vse gostilne zapirati v postavni uri. Kdor tega ne stori, plača kazni prvokrat 5 gld., drugič 10 gld. — Posnemanja vredno!

S Štajerskega. Milostljivi knezoškof so naročili za stolno cerkev dva krasna velika svečnika, ki stojita na vsaki strani velikega oltarja. Izdelana sta v Mariboru za 365 gld. — Na veliki četrtek so mil. knezoškof umivali 12 starčkom noge; vsi skupaj so stari 972 let. — Od

velikonočnega torka se nadaljuje zidanje franciskanske cerkve Matere milosti v Mariboru. — Zakrament svete birme se bode letos delil: 1. v dekaniji Maribor I. br. od 13. do 22. maja; 2. v dekaniji Šmarje od 27. maja do 5. junija; 3. v dekaniji Celje od 1. do 8. julija in 4. v dekaniji Braslovče od 14. do 19. julija. — Sv. misijon so imeli v postnem času pri sv. Florijanu pod Bočem, pri sv. Janžu na Dravskem polju, v Lučah, na Ponikvi in Trbovljah; sedaj pa se obhaja na Vranskem. — Ker so naši državni poslanci zahtevali na Celjski gimnazij slovenskih vspešnic ali paralelk in je minister povoljno odgovoril, se naši nasprotniki silno jezijo. Celjski župan in podžupan sta se vozila celo na Dunaj, da bi se paralelke ne upeljale, toda minister jima je odgovoril, da hoče pravično ravnati. Kako se moramo bojevati, da si priborimo, kar nam gre po postavi! — V okrajih Ptuj, Celje, Maribor in Ljutomer se bo brezplačno podučevalo o cepljenju ameriških trt, in sicer: 1. v občini Slamnjak (okr. Ljutomer) dne 13. aprila; 2. pri sv. Miklavžu (okr. Ormož) dne 13. aprila; 3. pri sv. Andražu v Leskovcu (okr. Ptuj) dne 16. aprila; 4. v Lehniku (okr. Ptuj) dne 17. aprila; 5. v Hrastovcu (v občini Zavreč, okr. Ptuj) dne 20. aprila; 6. pri sv. Trojici nad Rogasko Slatino (okr. Rogatec) dne 25. aprila; 7. v Šmarju dne 26. aprila; 8. pri sv. Jurju ob južni železnici dne 27. aprila; 9. v Petrovčah pri Celju dne 28. aprila in 10. pri sv. Petru pri Mariboru 30. aprila. — Po veliki noči se otvori nemška šola v Ljutomeru. To veselje pa greni našim Nemcem novi šolski ogleda nemške šole — duhovnik, Slovenec pred. gospod dekan Skuhala. — Gospod Zavadlal, gimn. profesor v Celju je postal šolski nadzornik v okraju Brežice. — Gosp. Leop. Vehovar, notaraki kandidat v Celju pride za notarja v Cirknico. — Lepe podobe sv. družine z dotično molitvijo se dobijo pri g. Martincu, trgovcu v Mariboru. — Na Prihovi se je na veliko noč mlad fant, se šolar, ob-strelil tako, da je kmalu potem umrl. — V Mariboru se je ustrelil 16letni gimnazijski dijak. Nadepolna mladina!

Cerkev in šola.

Papež Leon XIII.

Danes prinaša »Domoljub« svojim bralcem podobo slavnega našega papeža Leona XIII. — Vredno je, da ima vsak katoličan v podobi pred seboj največjega, najbolj slavnega in najboljšega moža sedanjega časa. Papež Leon XIII je v 84. letu, vendar z mladeniško gorečnostjo vodi katoliško cerkev že 17. leto. Katoličani hvalimo Boga, da je dal naši dobi takega namestnika, pred katerim se morejo vsled njegove milosti in očetovske ljubeznjivosti vklanjati tudi nasprotniki katoliške cerkve. — Pretekli mesec so se končale slovesnosti, katere je obhajal katoliški svet povodom škofovske petdesetletnice Leona XIII. — Zeljo gojimo iskreno tudi mi Slovenci vsikdar iz srca udani namestniku Kristusovemu in prošnje

posiljajmo do nebes, naj nam milostni Bog ohrani papeža Leona XIII. še mnogo let v slavo katoliške cerkve in v blagor vsega človeštva!

Misijoni.

Sveta Cerkev večkrat moli: »Et renvabis faciem terrae«, »In prenovil bodeš obličje zemlje.« Ali je kak stavek p. mernejši za krščanstvo? Kamor je prisijala luč svete vere, kjer je bilo zasejano seme krščanstva, premenjeno, prenovljeno je bilo obličje zemlje. Globoko je propadla rimska država, prišlo je krščanstvo — prenovljen je bil svet. Ozri se sedaj v azijske narode! Koliko so bili ti v omiki pred nami, naše kraje je prenovilo

krščanstvo, ondi je zaostal več napredek; le kamor pri-
sije zopet luč krščanstva, tam se prenavlja obličje zemlje,
ondi se na novo pričanja napredek. — Glej, kako pre-
navlja krščanstvo mrzli sever! Kako ogreva sv. vera srca!

čarovnike in čarovnice, ljubezen jim je popolnoma ne-
znana, teja jih le po krvi, človeško meso jim je najslat-
nejša jed. Krščanstvo prenavlja obličje zemlje, prenavlja
je tudi med najdivjimi narodi. Ondi, kamor je prisvetila

Papež Leon XIII.

Obrni svoje oko na jug! Žalostna je ondi osoda se
mnogih zamorskih rodov. Še so ondi ljudstva v naj-
globočjem propadu, se tavajo v temi, vklenjena so v
satanove verige, verujejo le v praznoverstvo, upajo le v

luč svete vere, izginja mrak, pričanja se življenje, vredno
rodu človeškega.

To preminjanje, to prenavljanje pa ni brez truda,
ni brez silnega napora, hudega trpljenja. Trpeti zna pa

le verno, od krščanstva vse prevzeto srce. In tako je srce misijonarjev. Le to srce si upa med divje narode, le to srce more prezirati smrt, kateri gleda pogosto v oči, da le obudi v življenje svojega brata. Krščanstvo ga uči, da je tudi najzadnji in najnižji med divjaki njegov brat — in kdo bi ne ljubil svojega brata?

Ogreva se pač tudi naše srce za sveto vero, ko beremo, kolike muke prestajajo misijonarji za sveto vero, ko slišimo o njih silnih žrtvah. Zato bomo objavljali tudi Slovencem poročila iz raznih misijonov. Spisi bodo v zabavo, ker bodo posneta po zanimivih poročilih misijonarjev samih, v pouk, ker je namen teh poročil vzbuditi v srcih vernikov ljubezen do svete vere in poučiti jih o velikrat prečudnih navadah tujih ljudstev.

I.

Med zamorci v Sansibarju.

Življenje afriških misijonarjev, njih trpljenje in nevarnosti lepo opisuje pismo P. Mevela, misijonarja v Buri, do njegovega škofa. Ker so opisane tudi sege ondodnih zamorcev, podamo je skoro v popolnem obsegu:

Ker vodi skozi našo postajo mnogo trgovskih karavan, podražil se je ne malo živež. Zlasti drago je vse, kadar pritisne huda vročina in suša, ki navadno naznanja dolgi deževni čas.

Zadnjič so nam bile posle skoro vse zaloge živeža; to pomanjkanje so čutili tem bolj naši gojenci — otroci suznjev, ker so pomagali ves dan do večera pri zidanju misijonske postaje.

Druge pomoči ni bilo, kakor da sem se podal nekega lepega jutra z dvema dečkoma in starim »čarovnikom«, ki se je imel zahvaliti za svoje življenje častitemu o. Ficku, kateri ga je bil rešil vislic, na pot, da poprosim zamorski rod Vataita, ki je prebival po bližnjih gorah, naj nam zopet pošlje kaj živeža v našo misijonsko postajo — seveda za denar. Tako prijazno so me povsod sprejemali, da me je kar osupnilo; kamor sem prišel, obljubovali so mi, da mi prineso živeža na postajo. A izkušnja me je bila že izučila, kako radodarni so ti ljudje z besedami, ki so zastonj, sklenil sem iti še dalje v gore; branili so mi sicer, kolikor so mogli, a ni nič pomagalo.

Prišli smo v pokrajino, kjer vlada Makange, katerega so imeli razni rodovi okrog za kralja čarovnic. Lepa ravan se je odprla pred našimi očmi, gosto posejana z malimi vasmí, na treh straneh pa jo je kakor zid zapiralo strmo skalovje. Nismo bili še daleč, ko nam pride naproti star Vataita; dolgo palico je vihtel v roki ter vpil nekaj v nas. Umeli ga sicer nismo, pa že iz njegovega obnašanja in obraza je bilo brati, da nas s svojim kričanjem ravno ne pozdravlja. Stopil sem k njemu ter mu prijazno ponudil svojo roko, pa neprijazno me je mož zavrnil, jezo gledal jednega izmed mojih dečkov ter nekaj očital. Jaz nisem mogel umeti, kaj hoče prav za prav, pa moj spremljevalec, stari čarovnik, je spoznal toliko iz zmedenega govorjenja, da sumi starec, češ, da smo mu mi ukradli kože ali odgnali v

gozd. Zatrjevali smo mu, da smo nedolžni, tolažili ga, da je tako nesrečen s svojo čredo, in res je mož odšel, zlobno nekaj mrmrajoč.

Šli smo svojo pot naprej; prideta nam dva moža naproti ter nas prijazno vprašata, kaj hočemo na njih svetu. Rekel sem jima, da se jim nas ni treba bati, mi smo le prišli, da sklenemo z njimi prijateljsko zvezo in jim prinesemo veselo oznanilo.

»Saj lahko kar tukaj ob poti sedete in nama vse poveste, kar mislite«, pripomni jeden.

Spoznal sem, da nam hoče ubraniti vstop na njih zemljo ter pravim:

»Zdi se mi, da mi ne zaupate, če tudi veste, da bivam že tri mesece blizu vas, tu spodaj v Buri.«

Menda sta se nekaj v tem spremislila ter nas pustila naprej.

Prišli smo do neke vasi, in vaški starešina nas je sprejel prav uljudno. Dal mi je prinesiti pred hišo stol ter sedel zraven mene. Prigovarjal sem mu, naj sklene prijateljstvo z nami; njegovi ljudje naj prihajajo na misijonsko postajo in nam živež prodajajo, tudi svoje otroke naj pošilja v misijon, da jih bodem učil. Razlagal sem tudi nekoliko katekizma. Vaški starešina in njegovi so me poslušali z odprtimi ustmi.

Kar nenadoma skočijo trije s sulicami oboroženi možje iz bližnjega grmovja proti nam. Začeli so nekaj pretiti mojemu staremu spremljevalcu in dečkoma. Slabo bi se jim bilo godilo, ako bi ne bil jaz zraven. Jaz pa nisem izgubil zavesti. V trenutku sem snel z ramen puško ter se postavil med svoje in napadnike.

»Kaj hočete mojim spremljevalcem?« zagromel sem nad divjaki.

Odgovorili mi niso, mesto tega pa divje zatulili, ravno tako je kričal, kolikor je mogel, tudi naš »čarovnik«, dečka pa sta se tresla samega strahu na vsem životu. V hipu so se zbrali prebivalci iz vse vasi, štiri do pet sto oseb, mož, žena in otrok je bilo gotovo okrog nas. Vedno huje so tulili, glavar rodu Vataita je kričal, možje so grozeč sukali svoje sulice, izmed nas pa nobeden ni vedel, kaj je prav za prav.

Začel sem tudi jaz vpiti nad zbranimi divjaki, naj molče za trenotek, da morem govoriti z njih glavarjem. Naposled sem od njega vendar zvedel, da dolži našega »čarovnika«, da je pokazal belim pot v njih deželo.

»Dobro«, dejal sem, »ako nimate drugega, zmenimo se kmalu.«

Segnil sem v žep po jedno izmed patron, dal jo glavarju ter ga opomnil, naj si jo ogleda. »Posebno si oglej«, rekel sem mu, »oba konca pri tej majhni stvari; tu je krogla, tu se prižge; ako me ne pustite v miru, zažgem patrono, — v smrt vam vsem...«

Segnil sem v tem tudi v žep po žveplenko.

Moje bahanje — sila in nevarnost je bila velika, oplašilo je vse. Le trenutek, in na vse strani so se razkropili divjaki, v kratkem bil sem sam s svojim vodnikom »čarovnikom«, dečkoma in vaškim starešino. Po vsem životu se je strahu tresel ter mi ponujal darila. Nisem jih hotel ter mu le ukazal, naj mi pokaže pot,

zakaj vsakdo ve, da mi je bilo čim največ na tem, kako bi prišel od teh nepregostoljubnih ljudi.

Starešina one vasi, skoni katero smo šli, pa sem rekel:

»Vrni se sedaj in povej svojemu glavarju Makungeju, da ga je hotel obiskati beli mož. Njegovi podložniki pa so ga slabo sprejeli in mu pretli s smrtjo. Zato pa si zapomni imena teh zlobnežev ter povem belim na morskem obrežju, kaj se mi je zgodilo tukaj. Kaj pride, videli bode, prihodnost vas boče že ubila.«

Kaj sem mislil, ni bilo težko umeti, in umel me je starešina. Obrnil sem se, da se vrnem. Pogledal sem spremljevalca, bil je bled; tudi dečka sta se strahu še tresla. Od jutra ni nobeden še ničesar okusil, toda nisem jih mogel pregovoriti, da bi bili sedli in zakurili. »Ne, ne«, prosili so me, »pojdemo rajši nazaj v misijonsko postajo. Tam bomo lahko v miru jedli in pili.«

Vrnili smo se torej po strmih hribu nazaj. Obrnil

sem se večkrat ter ogledoval mogočno skalo, ki se je dvigala v zrak kakor vitek stolp. Bil sem zelo otožen in pobit. V misijonskem življenju pridejo časi, ko težko tlači misijonarja njegov apostolski, veličastni, a neskončno težavni poklic, pridejo trenutki, ko se zavemo, da bi morali obupati, ako bi nas ne podpirala mogočna božja roka. Ko so me obhajale te otožne misli, iskal sem pomoči pri oni, katero imenujemo »tolažnico žalostnih« in katere ne kličemo nikdar zastoj, pri Mariji, in iz dna srca je kipela do nebeske Kraljice vroča molitev, naj bi uprla vendar svoje milostne oči tudi na ubogo zamorsko ljudstvo in je rešila iz satanove sužnosti, naj bi postala ta od narave tako obdarovana dežela kedaj središče kristanske omike. »Da to dosežem«, obljuboval sem v molitvi, »žrtvovati hočem vse svoje moči. Ti pa, o Mati upanja, moreš omečiti ta trda srca ter ja pripraviti, da rada sprejmo luč prave vere. Saj je Odrašenik tudi zanje prelil svojo kri.«

(Konec sledi.)

Listek.

Četrta božja zapoved.

(Resnična povestica.)

Anton Penko je bil krojaški mojster. Stanoval je na Starem trgu v jedni tistih visocih, starih hiš ljubljanskega mesta, kamor se navadno v podstrešne izbice naseljujeva reva in beda. Bil je bogat mož, a čudno njega bogastvo! Pokazal bi šestero malih otrok, ženico in starčka v kotu pri železni petici ter dejal: »to je moje bogastvo, vsem tem mi je Bog zaukazal z delom mojih rok služiti živež, obleko, stanovanje itd.« In res drugega bogastva ni hranila mala izbica, vse bilo je tako tožno, tako zapuščeno, če tudi snažno in čisto. Godrnjal ali jezil se pa mojster nikdar ni, voljno prenašal je breme, katero si je naložil ter molil vsaki dan pobožno s svojimi otroci in iskreno prosil Boga, naj njega in družino njegovo ohrani zdravo, njemu pa da dovolj dela. Žena njegova, pridna ženska, bdi starčka pomagala mu je zvesto, tešila ga, kedar se je žalostno zamislil in upanje na božjo pomoč mu je obujala v srcu.

Ko sta se poročila, seveda nista mislila, da bosta morala kedaj tako trdo živeti, saj mladi ljudje si sploh vse lepše slikajo življenje, kakor je v istini. Imela sta lepo prilično stanovanje na prostoru, kjer se gospóda rada sprehaja, in tudi lepo sobico z vhodom iz ceste, kjer bi mojster svojim naročnikom mero jemal in jim prirezal narejeno obleko. Priporočal se je krog gospóde za delo, obedali so mu sicer naročili, a teden za tednom, mesec za mesecem prešel je, a naročil bilo je malo, malo. Leto je prešlo, storklja prinesla je majhno, ljubko dete, a dela bilo je vedno manj. Obiskavala je potem storklja leto za letom krojača, a zaslužka vedno manj in manj. Stotaki, koje je kot doto priženil in lastni prihranjeni novci, so se kot kafa zgubili tekom let, ust pa bilo je vedno več pri hiši, a zaslužkov nič. Molitev in zaupanje

v Boga krepila sta trpeči srca mojstra in njega žene. Preselila sta se iz lepega stanovanja v manjše predmestno, mojster stopil je zopet kot pomagač v službo in sival čisto noč in dan, samo da se je deca njegova nasitila in čedno opravljena bila. Oče mojstrove žene imel je sicer kot večletni hišnik pri nekem baronu na Hrvaškem dobro službo, ljubil je svojo jedinko hčer in njenega moža, osivel je že v svojej službi, nikdar ni pozabil poslati za novo leto in godove mojstrovej vedno rastočej družini darove, a za denarno pomoč ga nista nikdar prosila, vedoč, da bo on sam rabil na stara leta prihranjene krajcarje. A prišlo je drugače!

Huda, mrzla zima je nastopila, krojač prehladil se je in obležal, a denarja nič pri hiši. Kdo zaupa dandanes siromaku, kdo se ga umisli in mu pomaga? Solze, žalost, glad, mrz in bolezen naselile so se v sirotnem domu. Malo pred božičnim večerom je bilo, ko se je usela krojačica za noči, ko je svoje gladne črvičke k pokoju spravila, v kuhinji k mizi in jela mej solzami očetu pisati in razkladati svojo revu. Naenkrat začuje na hodniku teske stopinje in trkanje na njenih vratih. Kdo pač more biti? — Oče bil je njen, a postaran in slaboten. Kmalu znano jej je bilo vse. Gospodar njegov je nagloma umrl, a mladi odpustil ga je iz službe. Po brati moral je svoja kopita a knjižice v hranilnici naloženih prihranjenih novcev ni bilo. Tatú ni bilo dobiti, znanci so se mu pa škodoželjno rogali, ker bil je varčen in ni hotel nikdar z njimi popivati in denar zapravljati. Kaj sedaj? — Hči se je britko jokala, gledajoč svoje speče mrz in glad vživajoče otroke in sedaj se oče okraden in revež! A iz postelje oglasi se mož njen in mirno reče: »Oče, vi ostanete pri nas! Jaz trdno verujem, da mi bo Bog dal kmalo zdravje in kar bomo imeli mi, tudi vi dobite, Bog nas gotovo ne zapusti!« — In

krojač je ozdravil, dobil zopet delo, zima je prešla, otroci so se veselili svojega ljubega dedeka, ubogali ga in ljubili neizmerno. Dedek pa lezel je hitro, hitro v dve gubi, tam je sedel za zapečkom, molil in negoval svoje unučke. Hči je vestno skrbela za njega, zet posilil ga je vsako nedeljo po krščanskem nauku v krčmo, kjer je pa le starčku natakalo vino, a sebi le nekaj kapljic natočil ter jih mešal z vodo.

Pri revščini krojača bil bi izdavek za vino potrata ko bi ne vedel, kako nad 70 letnemu starčku v krepilo močij haani vsaj enkrat na teden požirek vina. Opustil je celo kadenje in prodal svojo pipo, samo da je zamogel očetu žene svoje privoščiti krepilo.

Zima je zopet bila. Delo je poslo. Krojač ostal je zopet brez dela. Preselil se je za pozne jeseni v podstrešno ceno sobico na Stari trg, da je imela deca bližje v šolo. In zopet so mraz, glad in žalost stanovali v sirotinem stanovanju. Za zapečkom na mehkem stolu sedel je starček, in dremal, prišla se ga je blagodejna lastnost starosti — pozabljivost. S solzami v očeh menila sta se čisto oba zakonska, kaj bo, kaj bo, ker pomoči ni od nikoder, od nikoder! Tiho je bilo v izbici, otroci so pospali in sanjali srečne otroške sanje, tudi starček dremal je, stara stenska ura bila je že polnoči, a krojač in njega žena sta še vedno budela. Mislila sta jeden za drugega, da je že zaspal, a spanje bežalo je nju vzglavje. Globok vzdih izvil se je iz prsi tožne žene, roko dvignila je v solze.

»Ali ne spiš?« — tiho šepnil je krojač.

»Ne še, ljubi mož!« — odgovorila je istotako žena.

»Zakaj plačeš? saj nisva kriva naše nesreče! V Boga zaupaj, saj se bo že kakó spremenilo.«

»Oh, mož! otroci se mi smilijo, revčki gladni, premrti in oče! Njim bilo bi vendar bolje v mestnej ubožnici, jela dobili bi in gorko stanovanje, česar jim pri nama manjka!«

»Res je to, ali bi ne šli v ubožnico, morda bi jih pa tudi ne sprejeli!«

»Meščanski sin so, sprejeti bi že bili, samo potov ne smeli bi imeti. Stopi Tone v mestno hišo in poprosi za njih sprejem.«

Minulo je nekaj tednov. Revščina bila je vedno večja. Dedek bil je sprejet v ubožnico, samo preseliti bi se mu bilo treba, a niti hči, niti mož njen se nista upala razodeti starčku, kaj sta učinila brez njega vednosti. Sila bila je grozna! Na pepelnico je bilo, ko je krojač za trdno sklenil dedeka prepeljati v ubožnico. Solnčni žarki posijali so skozi okno, poigravali se po belej čistiljivej bradi starčka pri peči, poigravali se tudi po zgrbančenem obličju. Koščene suhe roke so prebirale jagode na molku, a ustnice so polglasno mrmrale. Gospodinja vprašala ga je, kaj mu je, a dedek se je srečno nasmešnil ter dejal:

»Zdelo se mi je, da zopet vidim tvojo mater, da vidim tebe, kako si se še malo dete igralo na grajskem vrtu, ko so mamica umrli in si ti brbrala: »Oče, kaj ne, da ne gredo zlata mamica od naju, kaj ne da naju nikdar ne zapusté? Tudi jaz vaju nikdar ne bom zapu-

stila...« In zdelo se mi je, da te vidim tako srečno koračiti z ženino tvojim k poroki, da vaju zopet obiskujem v tistem lepem stanovanju s prodajalnico... Bog vé, da vas bom moral kmalo zapustiti, dete moje...«

Tako je še dolgo govoril starček, a solze, bridke solze tekle so po upalem licu njegove hčere, ki se mu ni upala povedati, kam ga je namenil mož njen popeljati.

Popoldne je. Krojač oblekel je lepšo suknjo in tudi očetu dali so novo perilo in lepšo obleko. Dedek se je čudil in vprašal, kak praznik je; vsrregel je želji svojega zeta in šel na sprehod z njim. Otroci podajali so dedku roko in jokali, kajti starejšim povedala je mati, da ga morda dalje časa ne bo domu, a zamočala, kam gresta. Čudil se je starček jokajočim ter rekel: »Otroci, saj vendar ne grem za zmiraj od vas, čez uro sem pa nazaj!«

Počasno sta po Starem trgu koračila mej vrvečo in šumečo množico. Na sv. Jakoba trg dospevši kreneta v cerkev, potem pa po Florjanski ulici do mestne ubožnice. Ravno je hotel krojač za kljuko prijeti, ko ga starček tako čudno pogleda in vpraša: »Ni li to mestna ubožna hiša?«

Krojač pa se je obrnil preplašen v stran in molčal, a vprašujoči je nadaljeval: »Tudi mene že čaka postelja tu notri, če me Bog kmalu k sebi ne pokliče!«

Solza otrnila se je ubozemu rokodelcu v očesu, poprijel je krepko dedeka pod pazduho in peljal ga se solnčnih gorkih žarkov veselečega urno dalje po cesti do dolenjske mitnice in tam v krčmo, kjer je zadnjo desetico dal za kozarec dobrega vina.

Domu prišedši z dedekom, rekel je tiho ženi: »Ne gre in ne gre, dokler mi Bog le kosček kruha dá, ne dam očeta od sebe!« —

Stanovanje treba je bilo plačati, a denarja ni bilo. Gospodar tožil je krojača in temeljem pravomočnega plačilnega povelja prosil pri sodnji za rubežen in cenitev premičnin svojega dolžnika. Žalost stanovala je v sirotnem domu, a še največ, ker je znal krojač, da ne bo mogel vzlic rubežni poplačati svojega dolga, saj ni imel ničesar vrednostnega.

Pobelil je zopet sneg strehe, a peč ni imela goriva, družina ne jela in strah pred bodočnostjo, ko še celo stanovanja ne bo, stresal je nesrečnega moža.

Nekdo potrka in c. kr. sodni sluga vstopi.

»Tudi vam Bog daj dober dan!« odzdravi prislec.

»Gospod! pri nas pač ni dober in tudi vi ga niste prinesli, saj znam, kak žalosten opravek privel vas je k meni!« reče krojač.

»Žalosten opravek? Mislim, da ne!« reče sluga.

»Ali ni rubežen žalosten opravek in radi te ste prišli vendar k meni?«

»Rubežen? kaj še! Srečo prinašam, srečo!«

»Gospod! motite se tu ni sreča doma, ne poznam je!«

»Stojte! ne obupati nad previdnostjo božjo! Oni starček so oče vaše žene, mojster?«

»Da! ali kaj imajo oče z rubežnijo opraviti?«

»Pišejo se M. T. ...?«

»Da!«

»Imeti so brata Maksa, ki je šel pred veliko leti v Ameriko?«

»Da, spominjam se, da so tako večkrat pravili, a pisal jim nikdar ni, moral je že davno umreti.«

»Umrl je res, a se le pred kratkim in zapustil bratu svojemu, kot jedinemu dediču nad 5.000 gold. Poslan sem s pozivom, da se imajo oče s potrebnimi listinami oglasiti pri sodišču.«

Zopet nekaj tednov je prešlo. Krojač kot pooblaščenec dedeka prinesel jim je neki dan izplačano dedščino. Dedek je čudno gledal sop bankovcev. Hei ga vpraša: »Oče, kam boste pa s toliko denarjem?«

»Lesene konjičke in punčike bom kupil unukom in unučicam, ker si jih že davno želé!«

»Ali, oče, to je veliko več denarja!«

»No, naj pa Tone zopet najame tisto lepo stanovanje s prodajalnico!«

»A denarja je še veliko več!«

»Kaj ga bo več! Hvala Bogu! Tone naj ga ima, bo pa plačal še kak poliček za-me!«

In sedaj? Ker ima gospod mojster Anton Penko tudi denar, ima dela veliko in že več pomagačev in učencev, a dan na dan moli in uči otroke svoje:

»Spoštuj očeta in mater, da se ti bo dobro godilo na zemlji!«

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Nauk slovenskim gospodarjem, kako zboljšati reja goveje živine. Spisal Viljem Rohrmann, pristav deželne kmetijske šole na Grmu. To knjižico izdala je pred nedavnim časom kmetijska podružnica novomeška. Knjižica ima sicer le 51 strani, vendar ima obilico koristnih naukov za slehernega živinorejca. Ni je z lepa knjige, ki bi tako ob kratkem in tako umljivo podajala nauk, kako ravnati z govejo živino, ako hočemo od nje dobiti res kak dobiček. Knjižica ima štiri oddelke: reja bikov, reja krav, reja telet in reja mlade govedi. V dostavku so najvažnejša določila nove postave o povzdigi reje goveje živine za Kranjsko od dne 11. avgusta 1890. Jezik je pravilen in prav umljiv. Cena 15 kr. in 3 kr. poštnine. Naj bi si kupil sleherni živinorejec to knjižico in se ravnal po njenih naukih! Otrokom in sploh neodraščanim seveda te knjige ni dajati v roke.

Mak moramo sejati prav zgodaj, ker potrebuje 5 do 6 mesecev, da poponoma dozori. Maku najbolj ugaja globoka peščena, pa tudi ilovnata zemlja, v kateri je nekoliko apna. Ko mak odraste, ga moramo predno začne cvesti, razredčiti in okopati, kajti če je pregost ne vseva dobro.

Zalivanje zelenjadt. Kolikokrat in ob katerem času je povrne rastline zalivati, to je zavisno deloma od rastlin samih, deloma od vremena in letnega časa. Ob hladnejšem letnem času kakor spomladi in jeseni, naj se rastline zalivajo opoldne, da se rastline do večera zopet osuše ter da jim slana tem manj škoduje. O poletnih mesecih dene večerno polivanje rastlinam najbolj, da se rade primejo, kajti po noči se prej in laže okrepijo, da jim potem podnevno solnce ne more več srčnih listkov zamoriti. Kumara in zelena potrebujeji za svoj popolni razvitek mnogo vlage. Treba je jima toraj obilno prilivati. Fižol pa se ne sme zalivati, ker začne kmalu gnjiti, ako mu je prevlažno.

Voda, v kateri peremo perilo, je dober gnoj sadnemu drevju. Taka voda ima namreč v sebi precej toksičnih tvarin in soli, katere so dobre gnojilne snovi. Ob enem pokončuje taka voda tudi mnoge mrčese.

Kako storiti sadno drevje posebno rodovitno. Marsikatero drevo cvete lepo in bogato, tako da se je nadejati naj obilnejšega pridelka. Pa kmalu se ne cvetije ospe, in razvidi se, da ne bo nič sadja. Ker ima tako drevo na svojem vrtu, naj ve, da je varok temu pomankanje zadostne hrane. Da se odpadanje cvetja zapreči, naj se naredi v krogu, kolikor daleč veje segajo, z izleznim drogom luknje v zemljo, v katere je treba vliči gnojnice. Ako se ob času cvetja to dvakrat ali trikrat ponovi, bode drevo obilno rodilo. Sadje postane tudi bolj debelo in okusno. Rabiti se mora pa vedno le gnojnice, ker taka gnojnina naglo pride do korenin. Kder nima gnojnice, naj v čebru vode raztopi kravjega blata in s to tekočino drevesu zaliva. Ako kdo svoje drevo tako leto za letom oskrbuje, bode videl, da mu bode drevo obilo povračevalo trud in stroške.

Prekle, po katerih se ovija fižol, so navadno neomajene. Prvo leto se lubad dobro drži lesa, drugo leto se pa začne lupiti, in po razpokah se vgnjezdijo mrčes ter leže jajčka po njih. Da se toraj to zapreči, omaji se take palice.

Z jagodami zasajene grede priporočajo potresti kake 3 cm. na debelo z p-zdirjem. Pezdirje se jagod se prime pač pa vbrani, da se ob mokrem vremenu jagode ne omažejo z prstjo. Pezdirje brani tudi polžem, da se morejo priti na gredo.

Retkev je jako zdrava jed, ker sili obisti (ledici) k delavnosti; zato se posebno priporoča takim ljudem, katerim se rada voda zapira. Pomaga tudi pri vranicah in jetrnih boleznih in sicer ne samo ljudem, ampak tudi živali. Posebno dober je pri taci boleznih sok, ki ga dobimo z iztiskanjem retkvinih korenin. (Vrtinar).

Kmečka pisma.

I.

Dragi »Domoljub!«

Sprejmi enkrat nekaj vrstic tudi iz peresa slovenskega kmeta. Zanj se v prvi vrsti trudiš; dovoli mu tudi.

da Ti pove, kaj mu je posebno pri srcu. Vesel bom, ako boš sprejel moje pismo; zakaj vem, da piše tisočcem in tisočcem, kdor piše »Domoljubu.« Vem pa tudi, da je vsak prostorček v »Domoljubu« drag in vreden, da se napolni z bolj zlatimi besedami, kakor so moje; zato bom skušal vse prav ob kratkem izreči.

Ti si mojim sosedom in meni najljubši prijatelj. Pa tudi Tvojega očeta, ljubega »Slovenca« vedno bolj spoštujemo. Saj pa tudi on za nas res skoro očetovski skrbi.

Vemo, da se je potezal in se še vedno poteza za poštene sole. Vidimo, da mu je dobro znano, zakaj si gorenjski kmet nad vse prizadeva, da bi le mogel enega svojih sinov izsolati: Zato, da bi se resnice učil, da bi se učil dobrega, da bi znal sam kaj več, kakor mi. Zato tudi, da bi imeli kakega vodnika, ki ima srce za naš stan, ki ve, kako se prideluje kruh.

Da bi se pa naši otroci kaj slabega učili, zato nam ni treba tako dragih sol. Zato je dober tudi ljubljanski grad in vsaka vojašnica; no, pa saj imamo še bliže tako solo: tele tržiške fabrike so prava kuga za naše kraje. —

To je tudi res, da nam ni treba novih davkov. Povem Ti jo, ljubi »Domoljub«: Davkov imamo že toliko, da mora vsak zmeren človek z njimi zadovoljen biti. In dasi Gorenjci nismo šibkih pleč, vendar pod tako butaro nas veliko obnemaguje, marsikateri tudi obnemaga.

Najbolj smo pa veseli, da se je »Slovenec« tudi naših planin spomnil. Sicer jaz nisem tako blizu Tržiča, in me do zdaj še ni kaj prida zadela Judova pest — pa, če bi se bilo tako nadaljevalo . . . In če tudi mene ne zadene, kmet mora biti s kmetom! Juda, njegovih mešetarjev in pa vseh teh homatij jaz ne bom popisoval. O tem naj Ti poroča raje kdo izmed onih, ki so sami videli in slisali. Jaz le toliko še rečem: Pošteni bodimo, Boga se bojmo, svojih pravic pa ne odstopajmo niko-

mur. In če nam je tudi včasih hudo, vendar ostanimo raje prosti kmetje, kakor pa — Judovi hlapci!

Toliko za zdaj; če bo včas, pa še drugič kaj! Pozdravi mi vse slovenske kmete!

Gorenjski kmet Ambroz.

Domači svetovalec.

1. G. A. M. v Borovljah na Koroškem: V Vipavi je še dovolj natornega vina; oddaja se tudi v manjših sodih; obrnite se na katerega koli duhovna v vipavski dolini, gotovo bodo radi posredovali za vas.

2. Pos. M. G. v Ključ: Sol se najprimerneje preklada na pominke ali oblojo, s katero se polije rezanica, ki se daje živini.

3. G. I. H.: Pisma, ki pridejo v zemeljsko knjigo, legalizujejo c. kr. notarji; sodnika se ne more siliti, da bi on oskrboval ljudem legalizacijo. Pač jih je blagih sodnikov tu in tam, ki ljudi ne pošiljajo za vsako drobtino k notarju ter jim s tem marsikaj troškov prihranijo. Takih sodnikov je povsod želeli ubogemu ljudstvu. — Zanesljivo zelenjadno seme se dobiva pri znanih ljubljanskih trgovcih: Perdan, Lavrič, Lasnik, Korsika. — Svetovno trgovino s semeni pa vodijo n. pr.: Volfner & Weiss v Budapešti, Vilmorin v Parizu. — Navada je, da dimnikarji štirikrat na leto ometajo dimnike o deželi. Plaćilo za ometovanje določijo županstva z mojstrom dimnikarjem.

4. Pos. Jan. K. v Mal. Lip.: Za vaše vrste travnike od črva snedene priporočati je za seme trave: ovčji rep, svinjski rep in angleško ljuško.

5. I. D. na D.: Luna nima nobenega vpliva na cepljenje pri drevesih. — Za jabolka in hruške je sedaj ugodni čas za cepljenje, za črešnje je že prekasno.

Razne novice.

(Katoliška delavska družba) se je na velikonočni ponedeljek vstanovila v Zagorju ob Savi. Slovesnost je bila ta dan posebno lepa. Iz Ljubljane so prišli v Zagorje č. g. kanonik in poslanec Klun, ki je obhajal slovesno sv. mašo, dr. Ivan Ev. Krek, ki je v cerkvi govoril, vodja in poslanec Fr. Povše in dr. V. Gregorič, ki sta lepo govorila na prvem shodu katoliške delavske družbe. — V odbor so izvoljeni gg.: Jakob Gros, župnik, predsednik, namestnika sta Fran Vašte, in R. Mihečič, knjižničar Fr. Hiersche, kaplan, namestnik M. Borušak, tajnik Fr. Jordan, učitelj, namestnik M. Šerak, starosta A. Koder, namestnik A. Senčar; odborniki: J. Mecilovšek, J. Valent, I. Vozelj, A. Klopučič. — Bog blagoslovljaj novo družbo ter ji pridobivaj vedno novih prijateljev in udov. Bog daj, da iz Zagorja izginejo vsi predsodki proti družbi, ter da se tudi tisti, ki so sedaj še nasprotni, prepričajo, kako potrebna in dobra je taka

družba za delavce, pristopijo k novi družbi. Zivimo v edinosti in miru med seboj!

(Zakrament sv. birme) bodo letos lavantinski mili knezoškof delili 1. v dekaniji Maribor l. br.: dne 13. maja v stolni cerkvi, 14. maja pri Sv. Martinu pod Vurbergom, 15. maja pri Sv. Petru pri Mariboru, 17. maja pri Sv. Barbari pri Vurbergu, 19. maja v Gorju pri Sv. Kungoti, 20. maja v Selnici, 21. maja v Kamnici in 22. maja pri Sv. Marjeti na Pesnici. 2. V dekaniji Šmarje: 27. maja na Sladki gori, 28. maja v Zibiki, 29. maja v Šmarju, 30. maja pri Sv. Stefanu, 31. maja na Žesnu, 1. junija v Slivnici, 2. junija v Dramljah, 3. junija pri Sv. Juriju ob južni železnici, 4. junija pri Sv. Vidu pri Ponikvi in 5. junija na Ponikvi. 3. V Celjski dekaniji: 1. julija v Celjski farni cerkvi, 2. julija v Celjski nemški cerkvi, 3. julija v Grižah, 4. julija v Zalcu, 5. julija pri Sv. Petru ob Savinji, 7. julija v Galiciji in 8. julija v Teharju. 4.

V Braslovski dekaniji: 14. julija pri St. Andraju na Polzeli, 15. julija v Braslovčah, 16. julija pri St. Martinu na Paki, 17. julija na Gomilskem, 18. julija na Vranskem in 19. julija pri St. Juriju pod Tabrom.

(Iz Črnega Vrha pri Idriji.) Dne 12. marca je umrl v Zadlogu Andrej Rupnik, velik dobrotnik Črnovrške cerkve. Dal je napraviti ravno pred botičem nov kamnit tabernakelj. Poprej se je kupil veliko, prav lepo monštranco in podoba sv. Jošta, farnega patrona. Volil je tudi revežem precejšno sveto.

(Starčki), katerim so prevrženim gospod knezskof ljubljanski na veliki četrti noge umivali, so bili po starosti: Jančar Gašpar iz Javorja 88 let, Pečnik Anton iz Ribnice 84 let, Tonija Janer iz Iga 83 let, Verbovec Matevž iz Dobrove 80 let, Velkavrh Matevž iz Horjula 77 let, Škerlj France iz Ljubljane 72 let, Karfol Valentin iz Viča 71 let, Kopač Janer iz Preske 71 let, Mernikar Gregor iz Polhograjskega 71 let, Urbinc Juri iz Lipoglav 70 let, Slabič Matevž iz Doba 69 let, Snoj Stanislav iz Ljubljane 63 let. Skupaj so bili stari; 899 let.

(Naznanilo delnijskim vinogradnikom.) Vodstvo kmetijske šole na Grmu objavlja sledeče naznanilo: Vseled sklepa veleslavnega deželne odbora kranjskega z dne 30. marca 1894, št. 2911, bode letos na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Rudolfovem tridnevni cepilni tečaj o suhem ali lesnem cepljenju ameriških trt in sicer dne 16., 17. in 18. aprila t. l. Ta cepilni tečaj je namenjen vsem vinogradnikom črnomaljskega in novomeskega političnega okraja ter je udeležba vsakemu dovoljena. Tistim, katerim bi bilo težavno se tukaj tri dni na lastne stroške vzdržati, je dovoljena denarna podpora 1 gl. na dan in sicer je ta tako odmerjena, da jo dobi 15 prosilcev iz črnomaljskega sodnijskega in 20 iz novomeskega političnega okraja. Kdor želi to podporo dobiti, vloži naj najkasneje do dne 10. aprila t. l. nekolikavno prošnjo do podpisane vodstva, v kateri naj g. župnik s pečatom in podpisom potrdi vrednost prosilcevo. Podpora se bode zadnji dan pri vodstvu vplačala.

(Tat na ljubljanskem pokopališču.) Policija prejela je 21. marca dopoldne okoli 9. ure Matevža Razpergerja, pobalina kakih 18 let, ko je znikal denar iz nabiralnice pri velikem krizu na tukajšnjem pokopališču. Ze dalj časa opazovan je bil omenjeni tatič pri »sprehajanju« okoli velikega kriza; a ko sta se pri predzadnjem pobiranju iz nabiralnice dobila le dva krajcarja, vzbudil je se večjo pozornost nase, dokler mu ni bilo včeraj ustavljeno »rokodelstvo«. Razperger bil je popreje pomorščak, a je po preteku štirih mesecev utekel ter se »posvetil« sedanjemu ložjemu poklicu. Sedaj ima priliko premišljevali v ječi nevarnosti svojega tinstva. — Sploh opozarjamo policijo, naj vendar enkrat iztane s pokopališča one nadležne berače in beračice, ki posedajo po grobeh, nadlegujejo mimo idóče ter niso pokopališču samemu ne v korist, ne v kras.

(Ne v Ameriko!) Iz Amerike piše »Glas Naroda«: Ponizno prošnjo imamo in to iz domo- in rodoljubja,

da slovenskih listov nam v toliko ljubljenej domovini slovenske, pišite sedaj onostran velikega oceana, da naj ne hodijo Slovenci v Ameriko. Prosimo tudi prečastito duhovščino, da naj pové našim rojakom, da tu ni nič. Po Ameriki tava in čaka na delo na stotine ljudi raznih narodnostij in delavci vsakovrstnih strok. Rudokopi in livarne v Coloradi počivajo, ker je cena na srebru toliko padla, da se pridelovanje ne izplača več; v premogokopih po Pennsylvaniji in drugih državah so delavcem zaslužek znižali, da o prihranitvi niti govora ni. Malo katera podjetja delajo pri prejšnji plači, začelo se bode pač delati, ko sneg skopni, skrajni čas je tudi, ali na to čaka že tisoče in tisoče rok, katere že poveč ali na to čaka že tisoče in tisoče rok, katere že poveč mesecev delale niso; zaslužek znižuje vsaka tovarna in podjetje in to znatno. Po New-Yorku in Chicagi pohaja nad 100.000 ljudi. Pri javnih delih, katera so namenjena v pomoč brezposelnim ljudem, cvete korupcija in ubogi delavci dobé komaj ostanke, itak bogati podjetniki pa debelé. Po nekaterih rudokopih za železo niti jeden dol na dan ne plačujejo. Vemo, da marsikaterega Slovenca pomladansko solnce zablja, da bi dom zapustil, toda v Ameriko nikar, če tudi kak rojak domu piše, da je »boljše«, ne sem, ker nima poroka, kako dolgo bode delo trajalo. Predno pridemo v Ameriko v boljši položaj po tej neznosni krizi, potreba bode par let in marsikak štrajk. Še enkrat ponovimo našo prošnjo: odsvetujte vsakomu v Ameriko, da ne dojde kesanje prepozno. Tudi mora vsakdo pri izkrcavanju denar pokazati in če izseljevalnemu komisarju svota ne zadostuje, zavrnejo ga. Nismo nič pretirali, položaj je res žalosten, da neznosen!

Priloga številka „DOMOLJUBA“ izide dne 19. aprila 1894 zvečer.

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarnstvo!**

Mlatilnice, vitle, trileve
butile mline za žito
resalnice za hrano
Avtomatični
aparati proti plesenem
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje
predmeta za klet, senalnice za vse namene, klor v
vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarnstvo
razpisa v najmanjših, najboljše konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
ul. 22 Praterstrasse Nr. 48. 90

Večje delavnice izdelajo v vsaki in vsaki vrsti strojev in
napravah po naročilu. — Izumstvo. — Stroji se daje na posojilo.
Cene se za tovari izračunajo! Prošnje za kataloge pošljite!

Olzova kava

priznana najboljša in najizdatnejša
dodaja kavi se dobiva v glavni
zalogi za Kranjsko pri M. Wag-
nerjevi vdovi v Ljubljani, in
v vseh specerijskih in konzumnih
prodajalnicah. 136 20-1

1000 mernikov

zlahtnega krompirja
za saditi

ima na prodaj posvetnik na Do-
lenjskem. 139 1

Drugo vse pove opravništvo

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva.
Bogato oskrbljena po o. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena

XXIX. državna loterija

1 za civilne dobrodelne namene.

3136 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobitnik s 60.000 gld., z dvema predobitkoma in dvema podobitkoma s 500 gld., 1 glavni dobitnik s 30.000 gld., z 1 predobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitnika po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijaki dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 21. junija 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. volj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I., Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobberhofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštino preste.

Na Dunaju, v marcu 1894.

176 6—1

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

Domača, zanesljiva trrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

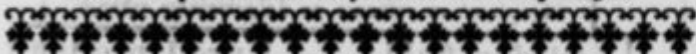
zlate, srebrne in niklante veržice, mod-
ljene, prstane, zapetnice, naprane igle
184 prodaja in ima v zalogi 19-2

Fr. Čuden

v Ljubljani Mesni trg, naspr. rotovžu

Popravlja tudi najtežavnejša izvršuje
tekoni 14 dni. — Za blago pri njem kop.
ljeno istotako za natančno popravo jamči.

Centki s podobami se franke na razpolago.

Pri slatim dr.
Jabelku,

J. PSERHOFER

Zum goldenen
Reliehpfeil.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilno kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so staro-
znano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih
zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh
kroglic velja: 1 škatlica s 16 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatlicami 1 gld. 5 kr., pri
nefrankovanju pošiljati po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštino prosto
pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoje 2 gld. 30 kr., 3 zavoje 3 gld. 35 kr., 4 zavoje
4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 50 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Monj nego jeden zavoje se ne more
odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izrečno **Pserhoferja kri čistilne krog-**
lice in gleda na to, da ima vsaka škatlica na pokrovu na navodilo za rabo stoječi imenski
pečat **J. Pserhofer** in sicer v **34** rdeči **34** barvi.

Balsam za ozebline J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr. —
Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška**
maša za protin, 1 gld. 20 kr. — **Prasek proti potenju nog**, škatlica 50 kr., s frankovano
pošiljati 75 kr. — **Balsam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frank. pošilj. 65 kr. — **Zdravilna**
esence (Pražke kapljice), proti sprijemu želodec, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. —
Anglički čudni balsam, 1 steklenica 50 kr. — **Fijakarski prasek**, proti kašlju itd. 1 škatla
35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr. — **Tannochinin-pomaša J. Pserhoferja**, najbolje sredstvo
za pospevanje rasti las, 1 škatlica 2 gld. — **Univerzalni obliž**, prof. Steudel-a, sredstvo
primerno ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošiljati 75 kr. — **Univerzalna čistilna**
sol A. W. Bullrich-a, Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske
farmaceutične specialitete in se vai predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni
preskrb. — **Pošiljate po pošti vrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi**
proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštnaj nakaznici), je poština
dosti nižja, nage pri pošiljatih s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoli-ju**.

Hiša št. 8 v Dragomnu

z vrtem in tremi štanti konolea

je na prodaj pod prav ugodnimi pogoji.

Hiša stoji poleg okrajne ceste sredi vasi in je pripravna za
obrt. — Kupci naj se izglasijo v teku 14 dni pri lastnici

Marjani Škerbino v Dragomnu.

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice štov. 5.

Zaloga vsake baže

gvantnega blaga za moške
in ženske 119 7-4

kakor tudi vse vrste koco, kovtro, srajce,
jope, nogovice, svilene in cajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

Zahvala.

Ob času dolgotrajne in mu-
ne bolezni in smrti mojega
soproga gospoda

Janeza Ferlana

učitelja v Tunjicah,

skazalo se mi je toliko sočutja,
da se moram tem potom za-
hvaliti V prvi vrsti mi je
dolžnost zahvaliti pred. gosp.
župnika Matjaža Krnjca, da je
ranjcega vsak dan tolakal in
ga prevel večkrat s svetimi
zakramenti. Zahvaliti pa mo-
ram tudi gg. učitelje kam-
niškega in kranjskega okraja,
kateri so se v tako velikem
število vdeležili pogreba ter
tako ginljivo peli. Izredno so-
čutje so kazali tudi Tunjičani.
Bog naj vsem stotero povrne

Marija Ferlan.

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“.

Viljema Skarda

IV., Weltergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priloga za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelok, vrhne suknje, duhovniške suknje

100 24-3 **Liturgično opravo**

natačno po certifikatih predpisih izvršeno:
birete, kolarje, napravnice, vsakovrstne duhovniške čepice. — Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz najboljšega trpežnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago. — Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno, 22.

Leb. Kneipp

Previdnost!

626 24—6

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najboljše nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusen in zdrav Kathreinerjev izdelek in opetovano izjavljam, da sem zaradi teh prednosti dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zatojre nima nobena druga firma jedine pravice posluškavati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosedanjim surogati nikogar nimajo. 6

Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

Izdajatelj: Dr. Ivan Jančič.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

Podfosfornasto-kisl

apneno-železni sirup

priloga lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let s največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najboljše priporočani prvi sirup raztaplja slex, upokojuje kašelj, pomanjšuje pēt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za naraščanje krvi, rastopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo naraščanje kosti. Cena steklenice Herbabnyevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po polki 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo!

Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi, a so vendar posveji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislga apneno-železnega sirupa. Zahiava naj

te sorej vselij izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Paxi naj se tudi na to, da je kraven stoječa oblastveno protokolirano varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti s nižjo ceno, niti s drugimi prevetami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 20—18 97 2 20

Osebnja razpoložljivost za provinije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau Kaiserstrasse 78. Prodajajo ga gospode lekarničarji: V Ljubljani J. Srebedar, Gab. Plesnik, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Boki: J. Gmeiner, G. Predam, A. Schindler, Ant. Mizan, lekarničar, F. Predam, M. Mizan, drag.; v Brezjah: A. Rappert; na Švedskem (Gmünd): E. Möller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kemmer, A. Egger; v Novemestu: A. pl. Bladovius; v St. Vidu: A. Reichel; na Trzinu: A. Siagel; v Trzinu: E. Zanetti, A. Sattina, B. Biasoletto, J. Scavalle, E. v. Luitenberg, P. Prandini, M. Ravanni; v Beljaku: F. Scholz, dr. K. Kumpf; v Ormožju: J. Blahnik; v Velikovecu: J. Jobat; v Wolfsebergu: J. Huth.

Mnogeletno, preizkušeno težilno domače sredstvo.

137 Kwizdov fluid proti protinu 20-1

Okrepčujoč za vrbiranje po dolgotrajnem tekanju.

Kwizdov fluid

Cena 1 steklenici 1 gl.

Kwizdov fluid

G. se dobi v 2

proti protinu

Cena 1 steklenici 1 gl.

proti protinu

vseh lekarnah

127 Kwizdov fluid proti protinu. 8-4

Glavno zalogo ima Okrožna lekarna v Kornoburgu.

V vsaki župniji ali občini

se nastavi razumna, spoštovana in denarno gotova oseba kot

zaupnik

z dobrim postranskim služkom.

Pismena vprašanja pod „201.191.“ Graz, postlagernd. 10-5 113

Tiska „Katholische Tiskarna.“